

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'da bulunan ve yaklaşık 8 bin yıllık tarımsal geçmişe sahip olan Hevsel Bahçeleri, 2015 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmış insanlığın ortak bir değeridir. Dicle Vadisi'nin en önemli ekolojik koridorlarından biri olan bu alan, çok sayıda kuş ve endemik canlı türüne ev sahipliği yapmaktadır. Ancak son dönemde bölgede yükselen çevre kirliliği, denetimsizlik ve ihmal, bu tarihi ve doğal mirasın geleceğini ciddi şekilde tehdit etmektedir. Bahçelerin nehir kenarları, ağaç dipleri ve yürüyüş yolları plastik atıklar, alkol şişeleri, uyuşturucu kullanım kalıntıları ve çöplerle dolmuştur. Toprak ve bitki örtüsüne karışan bu kimyasal ve katı atıklar, yalnızca görüntü kirliliği yaratmamakta, aynı zamanda bölgenin hassas ekosisteminde geri dönülemez bir tahribata yol açmaktadır. Yurttaşların ve sivil toplum örgütlerinin yoğun çağrılarına rağmen, alanın korunmasına yönelik kalıcı, caydırıcı ve etkili önlemlerin alınmadığı görülmektedir. UNESCO koruması altındaki bu nadide alanın ranta, kirliliğe ve yok oluşa terk edilmemesi için acilen idari ve fiziki tedbirlerin alınması zorunluluk arz etmektedir.

Bu bağlamda,

1. UNESCO Dünya Mirası olan Hevsel Bahçeleri'ndeki çevre kirliliğini önlemek amacıyla bölgede yürütülen denetim faaliyeti var mıdır? Varsa bu denetimlerin sıklığı nedir?
2. Bakanlığınızın, Hevsel Bahçeleri ve Dicle Vadisi'nde biriken katı, plastik ve kimyasal atıkların temizlenmesi ve alanın eski doğal formuna kavuşturulması için yerel yönetimlerle ortak yürüttüğü acil bir eylem planı bulunmakta mıdır?
3. Söz konusu kirlilik ve ihmalin, Hevsel Bahçeleri'nin "Tehlike Altındaki Dünya Mirası Listesi"ne alınma riskini doğurduğu göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye'nin UNESCO'ya karşı taahhüt ettiği koruma yükümlülüklerinin yerine getirilmesi adına hangi somut adımlar atılacaktır?

2026/281